

SPYTS SORTETS SØRTEHULE OG PÅNDE

PERFORMANCEVANDRING

BILLEDKUNSTNER *Jonas Kjeldgaard Sørensen*
KOMPONIST *Frederik Heidemann* DRAMATURG *Betina Birkjær*
FORFATTER *Selina Rom Andersen*

KÆRE UNDERVISER

'Spytspande og Sorte huller' er en performativ lydvandring og mobil teaterforestilling i byrummet, der giver et nyt blik på, hvordan epidemier, kropsvæsker og vores politiske virkelighed forvikles og forbindes.

Vandringen tager det lyttende publikum med på et tidspringende eventyr i byernes gader. Her guides publikum gennem et bombardement af sanseindtryk, der kombinerer fortællingens magi, lydens iboende kraft og performancens sensible nærvær i en stemningsmættet, æstetisk stramt scenograferet helhed.

Vandringen er fortalt af et mytologisk netværk af spytspande-vaskere, spytskjalde og spytsamlere. Siden middelalderen har de forvaltet vores flydende bevidsthed. Hvor det klamme, beskidte og frastødende feticheres til våde drømme. Spyttsamlerne bevæger sig rundt i fortiden, nutiden og fremtiden, hvor de ligesom sonarer, følger spytets bølgelængder. Som manden med leen, høster de det sidste spyt fra mennesker, inden de bliver overtaget af mørket.

'Spytspande og Sorte huller' søger at skabe bevidsthed om, hvad det er for en verden vi lever i? Og hvilke historier vi fortæller om os selv om fortiden, nutiden og fremtiden?

H.C. Andersens forfatterskab:

DEN LILLE PIGE MED SVOVLSTIKKERNE, 1945, H.C. ANDERSEN

Med afsæt i kunsteventyrets malende billedsprog og H.C. Andersens præcise samfundskritik bliver publikum guidet gennem byens rum med performativ fornemmelse og et immersivt lydlandskab i ørerne. Spytspande og Sorte huller parafraserer Den Lille Pige med Svovlstikkerne og lader fantasiens magiske rum udfolde aktuelle problemer. Det magiske moment fra Den Lille Pige med Svovlstikkerne, hvor svovlstikkerne lader pigen forsvinde ind i et andet univers er afsættet for lydmontagens dramaturgi.

TIL LÆREREN: Anbefalet yderligere litteratur. Referencer er brugt i researchen til lydvandringen. Teksterne kan downloades eller findes på biblioteket.

"HYDROFEMINISME ELLER OM AT BLIVE EN KROP AF VAND" af Astrida Neimanis.

Hydrofeminisme. Samtidskunsten trækker os ud i vandet, ned i jorden og op i skyerne. Den er på sporet af fortællinger og fællesskaber, der går på tværs af arter. Hvorfor? Og hvordan?

https://www.academia.edu/1970757/Hydrofeminism_Or_On_Becoming_a_Body_of_Water

IMPROVISATOREN 1835, H.C. ANDERSEN

Torsten Bøgh Thomsen har skrevet en meget læseværdig tekst om Improvisatoren som hedder: *"Hæsligt mudder, usund luft – mørk økologi i Improvisatoren"*. Der kobler Astrida Neimanis tanker med Timothy Mortons ideer om Mørke Økologi og H.C. Andersens romantiske formsprog.

Om romanen:

Improvisatoren er en kunstnerroman, hvor handlingen udspiller sig i det Italien, som H.C. Andersen havde lært at kende på sin store dannelsesrejse 1833-34. I den italienske improvisator og sanger Antonios skikkelse giver H.C. Andersen en let tilsløret selvskildring, der former sig som et oprør og et selvforsvar. Antonio oplever en række pittoreske eventyr – romantiske og sælsomme oplevelser – fra Roms katakomber til Vesuvus krater, før hans eget liv fører frem til en lykkelig slutning, og han endelig finder sit livs kvinde.

Rigtig god fornøjelse.

FORBEREDELSE TIL PERFORMANCE-VANDRINGEN SPYTSPANDE OG SORTE HULLER

SKAB ET VÆSKEARKIV

Formål: at se kroppen som en væskebeholder, at forstå, at vi er kroppe af vand.

Hjemmeopgave: tag et billede af noget som indeholder vand.

I klassen

Eleverne viser hinanden billederne de har taget derhjemme.

Gruppearbejde: 2-4 elever

Lav en liste over 10 "ting" som indeholder vand/væsker.

Sammenhold listerne i plenum. Hvilke "ting" går igen, er det muligt at gruppere "tingene"?

Prøv at tegne vandets kredsløb, med kroppen komponent. Flydende, damp, regn.

FAKTABOKS

Menneskekroppen består af cirka 60 procent vand, der er afgørende for, at stort set alle processer i kroppen fungerer, som de skal. At få tilført væske er derfor livsnødvendigt for os, ikke mindst fordi kroppen dagligt taber vand, så vi dehydrerer, hvis ikke vi selv sørger for at drikke.

Blod, slim, spyt, hud, hjernen, cellerne, knoglerne, hjertet, nyrerne, leveren, lungerne.

Hvad har vi tilfældes med en gletsjer?

Tegne opgave

Spyt på et stykke papir. Hvordan er det at spytte? Må man normalt det?

lagtag det, beskriv det og tegn herefter spyttet på et anden stykke papir. Vær så præcis som mulig.

Transformere din tegning af spyttet om til et væsen.

Hvad er spyt? Er det klamt eller rart?

Hvad sker der når spyttet forlader kroppen?

FAKTABOKS

Spyt er et sekret og 99,5 % af spyttet er vand. Dertil indeholder det proteiner, enzymer og en lille mængde salte, hvor saltets funktion er at bevare pH-værdien. Vi udskiller spyttet i mundhulen fra spytkirtlerne i kinderne, under tungen og i underkæben. Der dannes normalt 1-2 liter spyt i døgnet hos en voksen. Spyttet opret holder vores immunforsvar og det hjælper med at nedbryde maden vi spiser. Ved hjælp af en spytp prøve kan man teste en person for sygdomme og hvor de kommer fra via DNA test.

Lyttesession

Lyt til en smagsprøve af lyden – det anbefales at høre lyden fra gode højtalere, eller i hovedtelefoner.
Lydfilen skal rekvireres direkte hos kunstneren.

LYD SOM FORMIDLER

En ting er de ord, der bliver sagt, en anden ting er måden de bliver sagt på, og en tredje og vigtig ting er alt det rundt om - f.eks. musikken og reallidene, som udgør det bagvedliggende lyddesign. Lyde har en helt utrolig påvirkning på os mennesker. Det gør indtryk, når vi hører et hjerte slå eller en baby græde, når vi hører børn grine helt nede fra bunden af maven, en ambulance der suser igennem gaden eller den melodi vi hørte den dag vi blev forelskede.

Performancen er bygget omkring en mytologi af spytsamlere, spytskjalde og spytspande-vaskere.

Kan I skabe jeres egen fortælling med afsæt i den tegnede spytklat i har lavet et væsen ud af?

Vi ses til performancen!

REFLEKSIONSOPGAVE – HVAD OPLEVEDE DU?

Tegne opgave

Tegn performen/spytsamleren der guidede dig rundt i lydvandringen? Tegn gerne nogle af de objekter spytsamleren brugte undervejs.

Lydvandringens form

- Hvad er lydvandringens elementer? (tale, fortælling, stereo rum, musik, sang, komposition osv.)
- Hvordan påvirker de din oplevelse?
- Hvilke mytologiske figurer møder vi? Og hvad bidrager de hver især med til fortællingen?
- Hvilke steder besøger vi? Hvorfor mon netop de steder?
- Hvilke sanser bringes i spil undervejs?
- Hvordan bidrager det til oplevelsen, at vi var i bevægelse, sansede og så specifikke steder undervejs?

- Var der en lyd, du husker særligt?
- Er der et særligt sted i lydvandringen, som gjorde indtryk på dig? Hvorfor?

Lydvandringens indhold

- Hvad handler Spytspande og Sorte huller om? Og hvad betyder titlen?
- Hvordan er lydvandringen dramaturgisk bygget op?
- Udvikler spytsamleren sig gennem fortællingen? Hvem er spytsamleren?
- Er der et formål med lydvandringen? Hvad skal vi tage med os?
- Hvordan fik lydvandringen dig til at tænke? På hvad?